

Norges Kristne Råd
KIRKENE SAMMEN

ÅPENT BREV

Til: Barne- og familiedepartementet
Kopi: Helse- og omsorgsdepartementet
Helsedirektoratet
Folkehelseinstituttet

Oslo 16.2.2021

Kirkenes viktige funksjon

Norges Kristne Råd (NKR) har satt pris på den tette dialogen med myndighetene under pandemien og for det gode og viktige arbeidet som blir gjort. Vi forstår at regjeringen fremdeles står overfor mange forskjellige utfordringer og avveininger i løpet av de forskjellige stadiene av den nåværende pandemien. Samtidig har vi som paraplyorganisasjon for de fleste kirkesamfunn i Norge behov for å gi et tydelig uttrykk for den oppgittheten som er i kirkene, den forskjellsbehandling vi opplever opp mot andre sektorer og en opplevelse av å bli nedprioritert.

Som mange andre sektorer i samfunnet har også kirkesamfunnene i Norge stilt seg lojalt bak regjeringens kamp mot smittespredning, og har høstet gode erfaringer. Menigheter har gjort sitt ytterste for å være av «de beste i klassen» på å overholde myndighetens forskrifter og anbefalinger. Men det har kostet, og behovet for fysiske fellesskap øker blant våre medlemskirker. Tusenvis av mennesker i alle aldre samles vanligvis i kirkene i løpet av en uke. Åpne kirker er viktig for alle, særlig for mennesker i sårbare livssituasjoner. Folk er slitne og savner fellesskapene sine. Vi ser hvordan sårbare grupper blir spesielt hardt rammet av pandemien. Kirkene er en viktig ressurs og bidrar til å hjelpe mennesker som kjenner på utfordringer. Under pandemien har folkehelsen blitt utfordret, og vi vet at kirkens fysiske nærvær i mennesker liv kan bidra til økt livskvalitet.

Retten til å utøve sin tro, er også retten til å utøve sin tro «sammen med andre». Tro er personlig, men ikke privat. Med stengte kirkebygg, eller begrensninger på inntil 10 personer, mister svært mange denne retten. Det er ikke en menneskerett å gå på kino, men det er en menneskerett å utøve sin tro – sammen med andre. Religionsfrihet og muligheten for å utøve religion, individuelt og sammen, er en konstitusjonelt beskyttet rett som ikke må begrenses uten ekstraordinære grunner, og ikke være i kraft lenger enn absolutt nødvendig. Denne retten blir nå utfordret – og har vært utfordret lenge nok.

NKR har forståelse for myndighetenes anledning til å begrense tros- og livssynsfriheten ut fra hensynet til befolkningens helsesituasjon, men vi savner en bedre redegjørelse om bruken av denne unntaksmuligheten i forhold til tros- og livssynsfriheten. Dette er en fundamental rettighet som bare kan innskrenkes om det er absolutt nødvendig. Folkehelse handler også om muligheten til å dele tro og fellesskap. Disse forholdene må avveies mot hverandre, og vi ber myndighetene redegjøre bedre for dette.

Det er et brukt argument at gudstjenesten i tillegg til å være et sted for trosutøvelse, er en sosial arena. Kirkene var tidlig ute med å legge til rette for å forhindre trengsel ved ankomst og avslutning, både gjennom anvisninger, informasjon om utgang og ved å kutte kirkekaffe. Argumentet med sosial arena har blitt brukt for å forskjellsbehandle, men erkjennelsen fra mange som landet rundt har vært på konserter og kinoer er at opphoping og sosial interaksjon skjer i disse sammenhengene på likt nivå som andre steder. I januar ble det innført ytterligere restriksjoner for kirkene, mens kjøpesenter, svømmehaller og treningssentre er åpne - og kafeer og utesteder er fulle av folk. På grunn av den store begrensningen i antall deltakere flyttet flere kirker julen 2020 sine julegudstjenester over til konserthus med fastmonterte stoler. Den generelle tilbakemeldingen var: Vi ville i langt større grad kunne ivareta smittevernet om vi hadde fått gjennomføre gudstjenestene i eget kirkebygg.

NKR har på vegne av kirkesamfunnene i Norge stått for den kontinuerlige kontakten med myndighetene gjennom hele koronatiden og sikret at det foreligger rett informasjon til rett tid, samt veiledere som er oppdaterte i tråd med myndighetenes retningslinjer. Konkrete innspill til alternativer til «fastmonterte stoler» er gitt i eget skriv fra NKR, Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn, Den norske kirke og KA. Innspill for å forhindre smitte, samtidig som man igjen kan åpne kirkene, er også gitt i egne møter og skal være godt kjente.

Ja, det er påvist smitte innenfor tros- og livsynssektoren, slik risikoen for smitte er tilstede overalt hvor det samles mennesker. Men om man ser på de flere tusen samlinger menighetene har hatt hver eneste uke, er smitten svært lav.

Med hensyn til religionsfriheten og det åndelige behovet for å utøve sin tro – sammen med andre, folkehelsen og den opplevde forskjellsbehandlingen vil vi nå be regjeringen legge til rette for at kirkene i større grad kan være åpne.

På vegne av Norges Kristne Råd

Erhard Hermansen

Generalsekretær